

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)
Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453, 542 210 332
email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>
kazatelé: Jiří Gruber a Jana Hofmanová, faráři
seniorátní kazatelé: Jiří Šimsa a Jaroslav Vítek
kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Melicharová

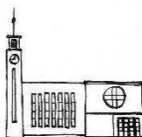
Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469
email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangelnet.cz>
kazatelé: Martin Horák a Alexandra Jacobea, faráři
kurátor: Jaroslav Kučera, past. pracovnice: Milena Hauserová

Farní sbor ČCE v Brně - Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420
email: husovice@evangnet.cz, <http://www.ccehusovice.cz>
kazatel: Štěpán Hájek, farář
kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně - Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 8, tel: 530 324 052
email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangelnet.cz>
kazatelka: Radmila Včelná, farářka
kurátor: Miroslav Maňák

Diakonie ČCE - středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401
email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>
ředitel: Lenka Svobodová

EVANGELICKÁ
AKADEMIE
BRNO

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Hana Svobodová

Setkávání - brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2017 (XIX). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 15 Kč. Roční předplatné 150 Kč, sponzorské 200 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.

Milí čtenáři Setkávání,

dostáváte prázdninové číslo našeho časopisu, což znamená, že jako každoročně další číslo, říjnové, vyjde až za tři měsíce. Touto větou jsem začínala úvodník prázdninového čísla před rokem a pokračovala jsem zprávou o jednodenním výletu členů brněnských sborů. Letos se plánovaný výlet poprvé neuskutečnil, protože se nepřihlásilo dost zájemců. Někteří starší pravidelní účastníci si už na takový výlet pravděpodobně netroufají, ti mladší mají pochopitelně jiné zájmy a možnosti cestování. Manželé Markovi organizovali tyto zájezdy obětavě celá léta, řada z nás se díky tomu podívala na zajímavá místa - program byl vždycky připravený promyšleně a pečlivě. Třeba se to ještě někdy podaří zopakovat.

Letošní léto bude bez ohledu na počasí pěkně horké vzhledem k blížícím se volbám; už to vlastně začíná a ještě nás čeká několik měsíců, kdy nás bude pronásledovat přesvědčování, sliby, o nichž musí být jasné snad i těm, kdo je vymysleli, že jsou nesplnitelné, a lákání na všechno možné i nemožné. Nebude jednoduché se od toho odštíhnout, budeme se s tím potkávat na každém kroku. Nezbyvá než použít vlastní rozum a vylučovací metodou dospět k rozhodnutí, pro koho se rozhodnout. Říct si, že jsou všichni stejně nevěrohodní a není tedy koho volit, nechat se znechutit, to myslím není cesta, kterou bychom měli jako křesťané jít. Byly doby, kdy nebylo koho volit, ale přesto se volit muselo, tehdy nejít k volbám bylo aktem odvahy, občanské kuráže, jak říkávala paní profesorka Komárková. Važme si tedy toho, že tyto doby pominuly, a i když jeden hlas zdánlivě nic nezmění, svou váhu může mít. Mějme přitom na paměti, co kdysi řekl bývalý německý spolkový prezident Gustav Heinemann: „Pánové tohoto světa přicházejí a odcházejí, náš Pán ale přijde.“

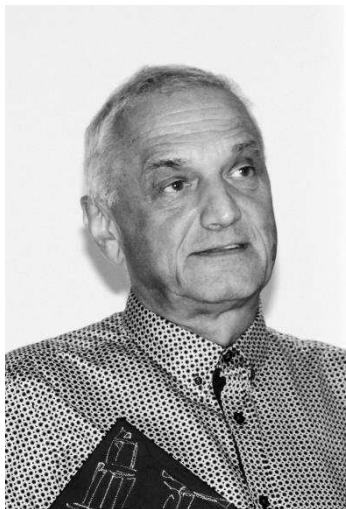
Nevíme, co nás v těch nadcházejících letních měsících potká, ať v našich osobních životech, nebo ve světě, v němž žijeme. Děje se toho tolik, že už ani ta příslovečná okurková sezona nehrozí, a někdy je o strach pustit si zprávy v rozhlase nebo v televizi, nebo se podívat na internet, protože špatné zprávy jsou zárukou sledovanosti, a to dobré, co se děje, není tak zajímavé. Tím víc bychom se měli snažit nepodléhat katastrofickým předpovědím a konspiračním teoriím, je neuvěřitelné, čemu jsou lidé ochotni věřit a šířit to dál. Zvlášť na internetu je třeba pečlivě posuzovat, co je důvěryhodné, a nevěřit všemu, co tam kdo napíše.

Úvodník do prázdninového čísla by měl být zábavný a odlehčený, ale nedá mi to, abych se nepodělila o to, o čem přemýšlím a co není zrovna veselé. Nenechte se ale odradit od letních zábav a radostí, užijte si cestování nebo, nemáte-li síly nebo možnosti cestovat, třeba jen pěkných zážitků nad knihami, a ze všech prázdninových cest se vraťte bez úrazů do všedního času.

Přeji vám všem pěkné letní dny.

Hana Dvořáková

Cesty za architekturou

Náš měsíčník Setkávání má pro tento rok na obálce vyobrazení kosmických sil a pozemských živlů, které působí na podobu našeho světa a na nás. Bratr farář Jiří Gruber vybírá v Bibli místa, která k těmto silám a živlům odkazují slovy, bratr David Mikolášek zve do našeho sborového domu výtvarníky, kteří o nich vypovídají svými obrazy a kteří zároveň nabízejí vlastní pohled na svět proměňovaný lidmi sobě k užítku a Bohu k oslavě. Vedle přírodních sil je právě člověk a architekt také tím živlem, který mění podobu světa ke své podobě. Tentokrát přijal jeho pozvání David Vávra, architekt, divadelník, autor TV seriálů Šumná města a Šumné stopy, člen sboru ČCE v Praze-4 Braníku.

Obvyklý program biblické hodiny byl 1. června 2017 obohacen o besedu a zahájení výstavy jeho obrazů z cest za architekturou. Program ve zcela

zaplněném sále zahájila sestra farářka Jana Hofmanová zamyšlením nad 84. žalmem, aby připomněla, v čem vidí Bible smysl stavění oltářů a chrámů a v čem je architektura vyjádřením touhy lidí dát vlastní podobu místu setkávání s Hospodinem. Na svých Deseti zastaveních na cestě za architekturou nám David Vávra dal živě poznat, v čem on vidí inspirující dokonalost a krásu architektury.

První zastavení na pouti za architekturou nazval dar geometrie. Leonardo da Vinci na lidském těle zobrazil dokonalost vzájemných vztahů jednotlivých částí a celku jako obecně platný řád pro komponování obrazů, staveb i uspořádání zahrad a lidských sídel. Druhé zastavení bylo před antickými stavbami s jejich účelnou dokonalostí. Třetí na Novém městě Pražském, které dal Karel IV. zbudovat jako obraz Nového Jeruzaléma. Zastavení na Zelené hoře u Žďáru nad Sázavou připomnělo Santiniho tvorbu vycházející ze symbolického významu čísel 3, 4, 5, 6 a 10, uplatněnou ve spojení prvků gotiky a baroka při stavbě poutního kostela sv. Jana Nepomuckého. Svobodu tvůrčích živlů nám dala na dalších zastaveních možnost vnímat průnik strohosti kubismu a zdobnosti secese na pražském domě Diamant Emila Králíčka. Na Vile nad vodopádem (Fallingwater) u Pittsburgu Franka Lloyd Wrighta jde o souznění živlů vody, vzduchu, lesa a skal s prostorem domu využívajícího vlastnosti přírodního prostředí k udržování tepelné pohody domu a možnosti otevření domu do přírody. Příkladem velkorysého působení lidského živlu je proměna velké plochy prostesa na hlavní město Brazílie. Architekt Oscar Niemeyer ho navrhl, Lucio Costa ho uspořádal jako stín letícího ptáka na ohromné mýtině a podobu zahrad mu dal zahradní architekt Burle Marx. Zastavení předposlední bylo na Světové výstavě EXPO 58. Živelně se šířící Bruselský styl vnesl do našich zemí

optimismus barev a dal oblou hravost tvarům věcí denní potřeby. Pro poslední zastavení vybral David Vávra jako inspiraci příklady staveb, jejichž architektky byli stavitelé a řemeslníci dokonale ovládající staleté místní tradice a znající možnosti v daném místě dostupných přírodních materiálů.

Svůj výklad ke každému zastavení shrnul David Vávra v krátkých, rýmovaných a hlavně výstižných textech, které jsou uvedeny v jeho knize Tři cesty za architekturu. Doporučujeme i ostatní jeho knihy podle televizních seriálů Šumná města a nyní Šumné stopy. Rádi bychom ho před ukončením výstavy znovu pozvali na autogramiádu.

Ve druhé části jsme shlédli Vávřův film o díle a osudu architekta Alfreda Neumanna (1900-1968). Narodil se ve Vídni, mládí prožil v Brně, kde absolvoval německou techniku. Pro svůj židovský původ byl deportován do Terezína, podařilo se mu však přežít. Československo reprezentoval v roce 1947 na Mezinárodním kongresu moderní architektury v Anglii. Po únoru 1948 emigroval do Izraele, kde nastoupil do ateliéru Richarda Kaufmanna. Jeho dílem je urbanistický plán města Bejt Šemeš, navrhl řadu veřejných budov a učil na technice v Haifě. Poslední roky prožil v Kanadě. Ve filmu jsme viděli i řadu jeho projektů a realizovaných staveb.

Po skončení filmu byl čas na dotazy. David Vávra mluvil o pozoruhodných souvislostech týkajících se architektury a na dotazy odpovídal s vtípem sobě vlastním. První se týkal Vávřových názorů na hodnotu aut značky Citroen. Téma využil David Vávra k úvaze o smyslu věcí užívaných a neužívaných a o tom, že v každé životní situaci to vnímá jinak. Nyní už dává přednost svobodě od věcí, i kdyby to byla původní verze Citroenu 2CV. Delší dobu se věnoval odpovědi na otázku týkající se divadla Sklep a na smysl představení s názvem Hřmění. Divadlo představil jako prostor svobodné a živelně radostné tvorby bez předem vykalkulovaných postupů a Hřmění jako dílo, které je osobní výpovědí jednotlivých autorů reagující na programy ČT zabývající se naší divadelní, literární a ostatní kulturou. Zmínil lehkovážnou povrchnost odsudků hluboce věřících lidí a naopak souznění s diváky svobodně přijímajícími nestandardní názory.

K „růžovému tanku“ zmínil jen to, že může sloužit jako připomínka doby, kdy končila dočasnost. Za dílo může mluvit jen autor sám, stejně jako o výstavě Kmeny 90 její autoři. My máme jedinečnou a dříve nemyslitelnou možnost mít a vyjádřit vlastní názor. Máme se stále radovat z nejpodstatnějšího výsledku změny, kterou přivodili mnozí naši neposlušní a svobodomilní občané. Pro zbytek světa je zastupuje občan Havel. Na nás je, abychom svobodní zůstali.

Beseda v zaplněném sále měla velký úspěch. Na úplný závěr pozvali oba Davidové všechny přítomné k občerstvení a k připitku. Oba letos slaví kulaté narozeniny a také takto chtějí vyjádřit svoji vděčnost za život a všechno dobré, co bylo a bude.

Obrazy Davida Vávry budou k vidění v Sále Václava Pokorného až do září, možná i déle, ale neodkládejte možnost uvidět a potěšit se svědectvím architekta Davida Vávry o působení tvořivého lidského živlu.

Jan Franců a David Mikolášek

Konfirmace v Brně II

„Pozváni jsme dnes k svátku víry...“, zpívala mládež při bohoslužbách na Boží hod svatodušní. Skutečně. Celý sbor se sešel ke společnému slavení, při kterém jsme byli svědky křtu, slavnostně jsme uzavřeli bezmála dvouletou konfirmační přípravu a stolovali při svaté večeři Páně.

Bohoslužbám předcházelo páteční setkání konfirmandů se staršovstvem, při kterém ti mladší představovali těm starším témata, k jejichž promýšlení je ponouklo setkávání a rozhovory během konfirmační přípravy. Slyšeli jsme úvahy o Diakonii, o modlitbě Páně, o Desateru, o II. brněnském sboru, o historii církve (s přihlédnutím k české reformaci), o rozdílech mezi římskokatolickou a českobratrskou evangelickou církví, o anglikánské církvi, a také odvážné svědectví o vlastní cestě k víře. Po této vážnější části následovala hra Christivity (známé Activity s křesťanskými pojmy), při které konfirmandi měřili svoje síly s týmem rodičů a týmem presbyterů. Obstáli rozhodně se ctí.

V neděli pak Hana Raurová, Marta Průdková, Veronika Lokajová, Barbora Horáková, Klára Miklánková, Ondřej Potoček, František Florián a Jonáš Mahel potvrdili před sborem své odhodlání přijmout za svůj závazek křtu. Kromě toho se také spolu s dalším účastníkem konfirmačních setkání, Šimonem Vantuchem a oběma faráři podíleli na přípravě a vedení bohoslužeb. Byl to skutečně svátek se vším všudy - z kostela se přelil na zahradu, kde jsme si užívali kávu, rozhovory, trampolínu, společné focení a jasný den. Prostě radost.

Saša Jacobea

Nocí kostelů podeváté

Letos se těším v Brně na novinku: šalinu Noci kostelů. Loni prý byla tramvaj v Praze zcela přeplněná, tak si plánuji naši šalinu po cestě z práce jen prohlédnout. Na Joštově ulici je v pět hodin ale jen hlouček lidí, biskup a primátor. První jízdu se tedy svezu s nimi. Usměvavá holčička mi dává jízdenku a první krásné razítko s šalinou. Připadám si trochu jak v Červeném kostele,

protože tu zvučí Kuba Marek. Hlavní rozhovory zde proběhnou až později. Nečekám a spěchám na zahajovací ekumenickou bohoslužbu k baptistům, kde je také teprve pár lidí. Aspoň je o důvod víc se mezi církvemi setkat, říká Jana Hofmanová. Slovenský luterský farář děkuje za „slobodu a pokoj“, katolický farář Mons. Václav Slouk pak děkuje za Noc kostelů. Je dobře si připomínat, že tyto věci nejsou samozřejmé - pro nás starší je Noc kostelů stále zjevením. U skvělých buchet u baptistů - tradičně velkorysé občerstvení v CB letos citelně chybí - se shodujeme, že modlitby za dobrý průběh této stále narůstající akce jsou nezbytné. Pro řadu organizátorů je zahájení Noci značný blázinec. A když mluvíme o blázinci, tak letos je Noc kostelů v Brně i v kapli psychiatrické léčebny! Sdělují své zážitky ze šaliny, jak je fajn, ale člověk netuší, kde to zastaví. Jana Hofmanová k tomu poznamenává, že je to jako v životě, taky nevíme, kdy a kde to zastaví. U Tomáška pak vkládám do krabice před oltářem prosbu za nemocné: Předloni za Marka Fajmana, loni za Věru Osvaldovou, letos za Janu Slámovou a Jirku Grubera. Gregoriánské chorály tiší naši duši. Kolem proudí mohutný dav jak v Jeruzalémě.

Zavolají na mě dvě kolegyně katoličky - moje trasa se občas protne s někým známým. Ony začaly u pravoslavných na Špilberku, pak je zlákali skauti na Pellicově, od Tomáška míří k Jakubu a končí prý vždy v Červeném kostele. Možná si ani neuvědomujeme, jak se hranice mezi námi vytrácejí. U baptistů jsem shlédla kvalitní dokumentární film Pod ochranou Žerotínů. O Jednotě bratrské a jejích zastáncích mluví zaujatě nejen docentka Melmuková, ale i profesor Tomáš Knoz, katolík, který je spoluautorem i kvalitní expozice o Janu Amosi Komenském v Kralicích. Napadá mě, že stejně jako v Jednotě bratrské, která nečinila rozdíl mezi bohatým šlechticem a chudými, universitně vzdělanými i prostými věřícími, také při Noci kostelů si jsou všichni rovni. Profesionální umělci po boku amatérů účinkují zadarmo, bez nároku na honorář. Hudebně i výtvarně nadaní laici mají šanci, kdokoli by se chtěl zapojit, najde tu své místo. Každá ruka dobrá, nápady jsou vítány.

V Červeném kostele je tradičně pořádný nával. Místní si pochvalují, že letos návštěvníci koupili hodně knih. Centrum Brna už je plné lidí, k tomu nezvykle krásné počasí. Neodolám nádhernému zpěvu, který se line z oken od husitů a dokonce i přehlušuje tradiční páteční ryk hospody pod kostelem. Zpívá Kampanela a kostel se stále více naplňuje. Strhující úžasně čisté hlasy, mezi nimi sólově Arménka spíše haleká a určitě by mohla ještě silněji, kdyby ji dirigentka neusměrňovala. Chci jít dál, ale nemohu se odtrhnout. V programu jsem si dopředu pečlivě zatrhlá, co všechno bych chtěla vidět a slyšet, vše je ale jako obvykle tuto noc jinak. Nestihla jsem faráře Vítku, natož Luthera, skvělé dobročinné palačinky však našťastí v Blahoslavově domě ještě jsou. Kouzelné flétny Martina Horáka ztišují vířící noc. Vše se pomalu zklidňuje. Maruška Piknová dosmažila poslední, asi 320. Palačinku, a nad Lužánkami vyšel měsíc. Čekám na šalinu - už obyčejnou, mířící zpět do všedních dnů. Spousta lidí ještě dlouho do noci uklízí. Dobrou noc, nejen tu kostelů, a díky!

Marta Procházková

Noc kostelů 2017 v Blahoslavově domě

9. června odpoledne. Dlouho očekávaná Noc kostelů už propuknout. Scházejí se první pomocníci, občerstvovací a palačinková četa se mísí v presbyterně, přijíždí herci divadla Paravánek, aby nachystali představení pro děti... a pak je najednou půl jedné ráno a my stojíme před ztichlým, zhasnutým kostelem.

To jedno odpoledne, večer a začátek noci vždy uběhnou cobydup. U nás byla letos pohádka o Palečkovi, svatý František z Assisi, koncert, druhý, palačinka, podmanivá africká harfa kora... Ani se nestačím otočit a už je tu zpět Martin Horák z tišnovské Noci a rozeznívá svou sbírku fléten a dechových nástrojů z celého světa. I letos ale byl čas posedět na dvorku a jen tak si povídat, i letos byl čas obejít si výstavu v kostele, i letos byl čas na chvíli se zastavit a ztišit. Krásnou novinkou byla výstava „Svoji“, rozměrné fotografie doplněné chytrými texty, která na návštěvníky čekala v zahradě. A zážitkem bylo setkání s „živým“ Martinem Lutherem, který v podání Jaroslava Vítka zaujal, poučil a rovnou měrou i pobavil. Do Blahoslavova domu přišlo na 650 lidí. Program a přivítání pro ně připravovalo více než 40 ochotných domácích. A nepršelo!

Saša Jacobea

V husovickém sboru

jsme se připojili k Noci kostelů již poosmé. Během večera prošlo tentokrát asi sto třicet lidí, akce je oblíbená také mezi místními Romy, grilujeme totiž

klobásky a čepujeme pivo. Největší zájem byl o divadelní představení divadla Líšeň Mazel a Sakumprásk.

Štěpán Hájek

Souznění (s Martinem Lutherem) v Nosislavi

(Z pohledu spoluorganizátora)

Na konci června se v Nosislavi konalo letošní největší seniorátní setkání. Společně prožítá neděle, druhý ročník Souznění všech generací a zástupců všech seniorátních poradních odborů na jednom místě.

Na začátku to byla směs obav, očekávání, nejistoty, výzev i těšení se.

Více než půl roku předem jsme začali v poradním odboru pro děti skládat program. Oslovit kazatele, přednášející, hledat tipy na případné divadlo, zamlouvat termíny, kdo by co byl ochoten si vzít na starost.... V naprosto úzké spolupráci s místním sborem se začalo chystat vše potřebné. Je toho fakt hodně, na co je třeba myslet a neopomenout. Namátkou: zajistit dostatečné množství obědů, oslovit ochotné spoluvysluhující a čtenáře k bohoslužbám, mytí nádobí, jít naproti výtvarnicím na zastávku autobusu a zase je doprovodit, co s dětmi a mládeží, pokud bude pršet, kdo a kdy postaví stany a přiveze lavičky, víno, chleba, kalichy k večeři Páně, domluvit parkování pro hosty, zajistit točené limo i pivo, prodávat kelímky s Lutherem, otevřít, hlídat a uklidit půjčenou školu, jak vydávat obědy, ozvučení, nácvik doprovodu písně s místními dětmi, kdo bude hlídat stavby záchodů, wifi v Husově domě kvůli EET při prodeji knížek; topit v krbu ve sklepě, nákup v Makru, koordinace hudebníků, kolik buchet, chlebů, gulášů, baget?

Nosislavští měli celou A4 od shora až dolů plnou s úkoly, kdo co kdy kde. A bez nich by to nešlo. Nikdy by nešlo uspořádat podobnou akci bez ochoty, pochopení a pomoci a aktivity mnoha jednotlivců. Přes zástupce jednotlivých poradních odborů, presbytery a členy místního sboru, pana kurátora a jeho ženy, na které ležela celá starost s občerstvením pro všechny účastníky, přednášejícího místního faráře, hostující kazatelku, muzikanty, až po jednotlivé sestry a bratry z různých sborů seniorátu, kteří byli ochotni se do organizace zapojit.

Šla nám z toho všeho hlava kolem. Hlavně když se v posledních dnech počet přihlášených postupně stále zvyšoval. Deset dní před „akcí“ bylo přihlášeno 82 účastníků - a v pátek před nedělí 269. Nervozitu z toho, zda a jak zvládneme takový nápor (hlavně tedy zda a jak všechny hosty nakrmíme) střídalo potěšení z faktu, že lidé na Souznění přijet chtějí.

A toho jsem se nakonec držela i nedělního rána, když jsem sedala za varhany sevřená nejistotou a trémou z představy, že mezi těmi 340 přítomnými musí být přece celá řada varhaníků a jestli si neudělám ostudu. Přece se teď nebudu nervovat. Jsme tady ne kvůli sobě a svým schopnostem či neschopnostem, ale kvůli Pánu Bohu, jdeme slavit bohoslužby. A tak se zpívalo a hrálo a zvěstovalo. A mám za to, že vesele a radostně a z hloubi srdce. Utáhnout nosislavský kostel s jeho nesnadnou akustikou je oříšek. Radka Včelná si s tím poradila. Král Belšazar hodoval u bohaté hostiny, popíjel spolu s rádci z ukradeného chrámového nádobí, dva Danielové celému shromáždění vysvětlili velký modrý nápis, který napsala na zed/roli papíru píšící ruka, nosislavský band složený z místních dětí bez nervů doprovodil jednu z písní, trubači hráli přede dveřmi kostela na uvítanou, v průběhu bohoslužby i na závěr. Hodně jsem si užívala, jak krásně zní žestě v chrámu Páně k slávě a chvále Hospodina.

Během dne bylo možné zažít, slyšet a vidět ledasco. V kázání jsme mohli projít od hostiny krále Belšazara, přes večeři u Zachea až ke společné hostině Ježíšově; v Husově domě byla přednáška (pochopitelně) o Lutherovi; zněl zpěv dětí i dospělých kolem kostela i uvnitř; hosté mohli navštívit Chráněné bydlení, mluvilo se tam o krabicích od bot a diakonii; zatímco si děti sypaly pískové obrázky, dospělé vedoucí výtvarné dílny se vesele realizovaly velkou barevnou Lutherovou růží vytvořenou z hrubých písků; stavěla se socha z knih, malé děti tvořily z podkroví Husova domu, mládežníci pobíhali s frisbee i růžemi z papíru, kolem výtvarnice Terezy Řičanové malovala banda dětí Obrazy ze života Lutherova, ve sklepě byl nejdříve filmový sál a později tržiště nápadů, na faře Anežka vyprávěla o své cestě Tanzánií; sportovalo se, povídalo, setkávalo se v rozhovorech, souznilo.

Ne úplně všechno klaplo, zmatky a nedokonalosti pochopitelně nastaly. I únava se dostavila. Ale snad to nezastřelo radost ze setkání a společně prožité neděle.

Pro mě osobně byl nejsilnějším momentem celé neděle pohled na jeden velký kruh podél celého nosislavského kostela při večeři Páně. Ta nesamozřejmost pozvání ke společnému stolu v naší jinakosti, pestrosti a různosti mě nepřestane zasahovat a naplňovat.

Marta Židková

(Z jiného pohledu)

Začátek kostela jsme stihli tak tak. Šel jsem si sednout na balkonek za dalšími mládežníky. Bylo fajn je zase vidět. Dechové těleso Corsonare zahájilo svým doprovodem vstupní písně bohoslužbu, to byla pecka. Kázání bylo fajn, akorát Joint dělal furt bordel a museli jsme ho okřikovat. Po kostele krom kávy a čaje byly i pivka, za dobrou cenu, akorát jim dost pěnily. Bylo vedro, takže chlazený pivko bodlo. Čepovali se do speciálních Nicknack kelímku s potiskem s Martinem Lutherem a jeho citátem za pouhých 30 korun. Koupil jsem jich 6. Jak jsem si dal jedno pivko na lačno, tak se mi trochu točila hlava, ale co naplat, šel jsem ještě s Jenim na přednášku. Bylo to zajímavý, Ondřej Macek si připravil přednášku na téma „Žít křesťanský život neznámá být zbožným...“ Byly i dotazy. Zbyl do oběda nějaký čas, tak jsme se šli podívat, jak to vypadá na paralelním programu u děcek. Kája nám po cestě řekla, že jsou tam prej našťvaní, když jim tam furt někdo lozí, tak jsme tam nelozili a přišli jsme až na konec. Na oběd byl guláš, to byla paráda. U oběda jsme posdíleli zážitky z maturit a tak obecně pokecali. Jak jsme trochu vytrávili, šli jsme si zahrát frisbee a pak ke konci fotbal. Matka už chtěla jet domů, takže jsme nestihli konec, ale jinak neděle to byla supr, takže příště jedte.

Jáchym Sláma

(A ještě z jednoho pohledu)

Ohlédnutí za seniorátní nedělí, aneb kdo se ptá, někdy se i něco dozví.

Co se vám děti v Nosislavi líbilo, co bylo nejlepší?

Mami, mně se líbilo to kreslení na kamínky, kreslili jsme papeže a eine Feste Burg. - - A mně se líbilo, že ten pan Luther, o kterém jsme si povídali, je na kelímku. - - Nejlepší bylo to tvoření a taky ty úkoly, co jsme plnili.

Co si pamatujete o Martinu Lutherovi?

Luther byl proti papeži, proto jsme je kreslili na kamínky - každý na jedné straně, aby na sebe neviděli. - - Že byl v tom pevném hradu, jak jsme ho kreslili, tuší. - - To je pán, o něm jsme si povídali a kreslili ho. - - Je taky na kelímku, co máme doma a má tam tu svoji větu o pivu. - - Pivo tam čepovali, ale my jsme si chodili pro limonádu, ta nám chutnala víc.

Pojedeme zase příště na seniorátní neděli?

Jo, hlavně, aby byla brzo. - - Chci se zase vidět s novými kamarády. - - Až zase něco bude, tak nám to mami, prosím tě, nezapomeň říct. Víš, jak někdy zapomínáš!

Marta Joanidisová v rozhovoru se svými dětmi

Zpráva z 3. zasedání 34. synodu ČCE

18.-20. května 2017

Nové logo ČCE

Synod schválil grafický návrh, který se stává od 1. ledna závazným logem ČCE. Logo je grafická zkratka, užívaná v úředním styku a ve veřejné prezentaci církve či sboru.

Evangelické a křesťanské symboly (kalich, Bible, kříž) se samozřejmě budou i nadále užívat tam, kde je to vhodné.

Povinnost kazatelů ČCE platit sborům nájemné

Synod schválil plošné zvýšení platu kazatelů o 3 000 Kč měsíčně, v souvislosti s tím, že kazatelé mají od 1. 1. 2018 na základě nových nájemních smluv platit sborům nájemné. Nájemní smlouvy je třeba uzavřít podle směrnice vydané již dříve synodní radou, přičemž sjednané nájemné bude nejméně 2 000 Kč měsíčně. (Synod odložil otázku navýšení Personálního fondu související se zvýšením platu farářů na příští rok.)

Jednání staršovstev na dálku

Staršovstva se mohou usnést, že v případě potřeby je možné jednat a usnášet se na dálku pomocí komunikačních prostředků (např. e-mailu). Staršovstvo si však musí předem stanovit pravidla takového jednání (např. kdy, v jakých věcech, jak na to budou členové staršovstva upozorněni a jak budou zpraveni o bodech jednání). Pravidla jsou důležitá proto, aby nedošlo k důležitým usnesením bez vědomí presbyterů.

Stručný přehled dalších důležitých usnesení

Poslanci pro Jeronýmovu jednotu mohou být nově i nečlenové staršovstva. Právoplatně uzavírat sňatky mohou výhradně faráři a jáhni (od 1. 1. 2018). Synod vyzval ČCE, aby diskutovala o zkrácení svého jména.

Synod pověřil synodní radu, aby připravila alternativní model platby do Personálního fondu (příspěvku na kazatele), který by částečně zohlednil velikost a sílu sboru.

Postavení jáhnů v ČCE

V souvislosti s podnětem našeho konventu synod uložil synodní radě, aby se zabývala postavením jáhnů a předložila návrh změn v Církevním zřízení. Podobný úkol zadal synod synodní radě v souvislosti s postavením kaplanů.

Synod vydal Slovo k volbám

Z prohlášení citujeme: „Nadcházející volby chápeme jako příležitost pozitivně ovlivnit roli, kterou bude Česká republika hrát v následujících letech

v evropské i světové politice. V řadě zemí získávají převahu - ani u nás nechybějí - hlasy, zpochybňující základní pilíře demokracie, svrchovanost práva, svobodu slova, solidaritu, a tím i sám unikátní evropský politický projekt, jehož jsme součástí. Historie nás poučila, že odvržení těchto hodnot by mohlo mít neblahé dopady na životy nás všech.“

Vyslání ke službě

Na slavnostních bohoslužbách byl do služby učitele teologie vyslán kazatel Jan Zámečník a do služby ředitele Diakonie ČCE Jan Soběslavský. Synod zvolil Mikuláše Vymětala kazatelem pro menšiny a humanitární aktivity a nezvolil Pavla Juna farářem mládeže (toto místo je neobsazené).

Zprávu pro sbory brněnského seniorátu připravil Jiří Bureš

BIBLICKÁ PŘÍRODOVĚDA

Zlato

Zlato patří mezi první kovy, které se lidé naučili zpracovávat a využívat. Zprvu nacházeli třpytivá zrnka zlata v říčním písku, později se ho naučili hledat v křemenných žilách a dolovat v podzemí. Není známo, že by se nějaké ložisko zlata nacházelo na území Palestiny, ale jistě víme, že se sem dováželo z různých oblastí (Chavilu, Tarsis, Ofir, Sába), které dnes sice neumíme přesně lokalizovat, ale nacházely se zřejmě na území Arábie a Afriky.

*Izajáš 60,6 Přijdou všichni ze Sáby, **ponesou zlato** a kadidlo a budou radostně zvěstovat Hospodinovu chválu.*

Zvláště cesta do země Ofiru byla složitá a nákladná a dovážet odtud pravidelně zlato se podařilo teprve králi Šalomounovi.

*1 Kr 10,22 Král Šalomoun měl na moři zámořské loďstvo spolu s loděmi Chíramovými. **Jednou za tři roky zámořské loďstvo přijíždělo a přiváželo zlato a stříbro, slonovinu, opice a pávy.***

Dolování zlata známe z Egypta. Zlatonosný kámen byl nejdříve pálen ohněm, aby se stal křehký, pak se rozbil na menší kousky a rozemlel mlýnskými kameny. Prášek byl propírán vodou, aby zlatá zrnka klesla ke dnu. Pak bylo zlato taveno s přísadami. Dobývání zlata z hlubin vyžadovalo vysoce odbornou práci a úsilí. Autor knihy Job srovnává dobývání zlata s hledáním životní moudrosti. Na rozdíl od zlata se však moudrost dá nalézt všude, kde člověk naslouchá Božímu slovu.

*Jób 28 Stříbro má své naleziště a **zlato místo, kde se čistí, železo se získává z prachu, z rudy se taví měď.** Člověk překonává tmu, prozkoumává v říši šeré smrti temný kámen do každého koutku. Proráží šachtu daleko od místa, kde přebývá. Zapomenuti, bez půdy pod nohama, na laně se houpou a kývají, vzdáleni lidem. Země, z níž vzchází chléb, je vespod zpřevracena jakoby ohněm; v jejím kamení je ložisko safírů, **jsou v něm i zlatá zrnka...** Člověk vztáhl ruku po křemení, hory zpřevracel až do základů, do skal vytesal štoly,*

jeho oko spatřilo kdejaký skvost, zamezil prosakování proudících vod, a co se tají v zemi, vynáší na světlo. Ale moudrost, kde se najde? Kde je místo rozumnosti? ... **Nelze ji získat za lístkové zlato**, její hodnota se nevyvážá stříbrem, **nemůže být zaplácena ofírným zlatem**, vzácným karneolem či safírem. **Nedá se srovnat se zlatem či se sklem ani směnit za věci z ryzího zlata**, natož za korál a křišťál; moudrost má větší cenu než perly. **Nedá se srovnat s kúšským topasem, nedá se zaplatit nejčistším zlatem** ... Je utajena před očima všeho živého ... Jenom Bůh rozumí její cestě, on zná také její místo ... vyprávěl nám o ní, učinil ji nepohnutelnou a také ji prozkoumal a řekl člověku: »Hle, bát se Panovníka, to je moudrost, vystříhat se zlého, toť rozumnost.«

Protože zlatá zrnka byla plná různých příměsí, dosahovalo se větší ryzosti pomocí tavby, při níž se většina ostatních kovů a nečistot odloučila. Důsledkem ovšem bylo, že skutečného zlata (a podobně i stříbra) se nakonec ukázalo být podstatně méně než původního materiálu. Tato nemilosrdná zkouška ohněm byla důkazem, že není zlato všechno, co se třpytí. Proto se nesmíme nechat zaslepit lacinou chválou. Podobně jako zlato bývá někdy tavena i naše víra, aby nebyla povrchní a líbivá. Tato zkouška ohněm je nám však k dobrému, podobně jako zlato.

Př 27,21 Na stříbro kelímek, **na zlato pec**; a muž prověřuje ústa, která ho chválí.

Mal 3,3 Tavič usedne a pročistí stříbro, pročistí syny Léviho **a přetaví je jako zlato a stříbro**. I budou patřit Hospodinu a spravedlivě přinášet obětní dary.

1 Pt 1,6 Z toho se radujte, i když snad máte ještě nakrátko projít zármutkem rozmanitých zkoušek, aby se pravost vaší víry, **mnohem drahocennější než pomíjející zlato**, jež přece též bývá zkoušeno ohněm, prokázala k vaší chvále, slávě a cti v den, kdy se zjeví Ježíš

Kristus.

Protože zlato bylo vzácné a vyhledávané, sloužilo zejména kočovným národům k ukládání majetku, který bylo možné snadno převážet spolu se stany a stády. Co byla pro usedlého rolníka půda nebo dům, to byly pro pastevce zlaté kroužky a náušnice. Zlaté ozdoby dobře posloužily také jako dary například při námluvách.

Gn 13,2 Abram byl velice zámožný, měl stáda, stříbro i **zlato**.

Gn 24,53 Elimelech vyňal stříbrné a **zlaté předměty** a látky a dal je Rebece, též jejímu bratrovi a její matce dal vzácné dary.

Zlato bylo nejen vzácné a cenné, ale svou barvou a leskem připomínalo slunce. Bylo proto chápáno jako dar bohů. Ze zlata se proto vyráběly ty nejvzácnější předměty, ať už sloužily mocným a bohatým, nebo byly součástí náboženského kultu. Z profánních předmětů ze zlata zmiňuje Bible královskou korunu, zlaté řetězy, slavnostní pavězy, náušnice, nosní kroužky nebo jídelní nádoby

2 Sa 12,30 David sňal z hlavy jejich Krále **korunu, jejíž zlato s drahokamem vážilo talent**. Bývala pak na hlavě Davidově.

1 Kr 10,21 Všechny nádoby, ze kterých král Šalomoun pil, **byly zlaté, a všechny předměty jeho domu byly potaženy lístkovým zlatem**; nic nebylo ze stříbra, to v Šalomounově době nemělo cenu.

Kniha Přísloví však zná něco cennějšího než zlaté ozdoby. Moudré slovo v pravý čas.

Př 25,11 **Jako zlatá jablka se stříbrnými ozdobami je vhodně pronesené slovo. Zlatý nosní kroužek či náhrdelník z třpytivého zlata je kárající mudrc slyšícímu uchu.**

Nepřekvapí, když apoštolé varují křesťanské ženy před přílišnou nádherou v oblékání a zdobení, ale zajímavější je upozornění, že již první generace křesťanů dávala přednost lidem navenek bohatým a přezírala lidi na první pohled chudé. Od člověka se zlatým prstenem mohli očekávat vyšší salár.

1 Pt 3,3 Ženy ... pro vás se nehodí vnější ozdoba - splétat si vlasy, **ověšovat se zlatem**, střídat oděvy, nýbrž to, co je skryto v srdci a co je nepomíjitelné: *tichý a pokojný duch; to je před Bohem převzácné.*

Jak 2,2 Do vašeho shromáždění přijde třeba **muž se zlatým prstenem a v nádherném oděvu**. Přijde také chudák v ošumělých šatech. A vy věnujete svou pozornost tomu v nádherném oděvu a řeknete mu: "Posaď se na tomto čestném místě," kdežto chudému řeknete: "Ty postůj tamhle, nebo si sedni tady na zem."

Ve zlatě (případně stříbře) se platily daně, kterými si judské či izraelské království vykupovalo svou relativní svobodu. K tomu účelu často posloužil chrámový poklad, který byl sice nedotknutelný, ale v krizových chvílích mohl zemi zachránit. Jindy posloužil jako kořist dobyvatelům. Proto je víc než symbolické, když král Kyros vydal z perských pokladnic původní nádoby Hospodinova domu a vrátil je zpátky do Jeruzaléma. Téma církevních restitucí tedy najdeme už v Bibli.

2 Kr 18,14 Proto poslal Chizkijáš, král judský, poselství asyrskému králi do Lakiše: "Prohřešil jsem se, odejdi ode mne. Cokoli na mne vložíš, ponesu." I uložil král asyrský judskému králi Chizkijášovi tři sta talentů stříbra a **třicet talentů zlata**. ... V onen čas odsekal Chizkijáš **zlato z dveří Hospodinova chrámu** i z pažení dveří, které kdysi dal on, judský král, sám potáhnout, a vydal je asyrskému králi.

2 Kr 23,35 Jójakím musel faraónovi **odvádět stříbro a zlato**. Proto vyměřil zemi daně, aby mohl odvádět příslušný obnos podle faraónova rozkazu. Podle svého výměru **vymáhal stříbro a zlato na každém, i na lidu země**, aby je mohl odvádět faraónovi Nékovi.

Ezdráš 5,14 Také **nádoby z Božího domu, zlaté a stříbrné**, které Nebúkadnesar odnesl z jeruzalémského chrámu a vnesl do chrámu babylónského, dal vynést král Kýros z babylónského chrámu a rozkázal je vydat muži jménem Šéšbasar, kterého ustanovil v Jeruzalémě místodržitelem.

Zpracování zlata byla vysoce odborná profese, která vyžadovala dlouhou tradici a zručnost. Nešlo přitom jen o zpracování samotného zlata odléváním a tvarováním, ale také o pozlacování lístkovým zlatem, které se dá vykovat do nejjemnější vrstvy. Zlatem byla potažena schrána smlouvy a mnoho dalších předmětů ve stánku úmluvy později také v jeruzalémském chrámu.

Ex 25,10 Udělejte z akáciového dřeva schránu dva a půl lokte dlouhou, jeden a půl lokte širokou a jeden a půl lokte vysokou. **Obložíte ji čistým zlatem, uvnitř i zvnějšku ji obložíte a opatříte ji dokola zlatou obrubou.**

Ex 37,16 Zhotovil také nádoby, které patří na stůl, mísy, pánvičky, obětní misky a konvice, používané k úlitbě, **vše z čistého zlata. Zhotovil svícen z čistého zlata. Svícen měl vytepaný dříví a prut; jeho kalichy, číšky a květy byly s ním zhotoveny z jednoho kusu.**

V tomto smyslu neudiví, že i nebeský Jeruzalém musí být celý ze zlata.

Zj 21,18 Hradby jsou postaveny z jaspisu a **město je z ryzího zlata, zářícího jako křišťál.**

Zlatý byl ovšem i Šalomounův trůn (1 Kr 10,18) i když Boží zákon zapovídal králi, aby měl příliš mnoho zlata, protože by ho to mohlo svést, aby sloužil cizím bohům. Job dobře věděl, že bohem se může člověku stát zlato samotné.

Dt 17,17 Také ať nemá mnoho žen, aby se jeho srdce neodvrátilo od Boha. **Ani stříbra a zlata ať nemá příliš mnoho.**

Jb 31,24 **Jestliže jsem svou důvěru složil v zlato, třpytivému zlatu říkal: »V tebe doufám«**, jestliže jsem se radoval, že jsem tak zámožný, že má ruka nabyla úctyhodného jmění ... i to by byla nepravost hodná odsouzení, neboť bych tím zapřel Boha shůry.

Hospodin, Bůh Izraele byl jediný Bůh starověku (ale ovšem i novověku), který nebyl ze zlata. Proto musel Izrael všechny zlaté sochy zničit, jakkoli se nám to dnes může jevit jako kulturní barbarství. Ale pokušení vidět ve zlatem lesknoucí se soše Boží přítomnost, bylo příliš veliké. Svědčí o tom příběh o zlatém teletu (Ex 32), které stačil Áron odlít z ozdob, které si Izraelci přinesli z Egypta ještě dřív, než se Mojžíš vrátil s deskami Desatera. Podobný příběh se však opakoval, když izraelský král Rechabem dal zhotovit zlaté býčky v Samaří jako konkurenci k Jeruzalémskému chrámu (1 Kr 12,28).

Ex 20,23 Neudělejte si mé zpodobení, **neudělejte si bohy stříbrné ani zlaté.**

*Dt 7,25 Tesané sochy jejich bohů spálíte. **Nebudeš žádostiv stříbra ani zlata z nich**, nevezmeš si je, abys nepadl do léčky. Před Hospodinem, tvým Bohem, je to ohavnost.*

*Oz 8,4 Krále si ustanovili, ale beze mne, dosadili velmože, ale já se k nim neznám. **Ze svého stříbra a zlata si udělali modlářské stvůry ke své vlastní zkáze.***

Proroci museli vynaložit veškerý řečnický um a ironii, aby Boží lid od této slepoty odvrátili. Pohané ovšem nebyli tak hloupí, aby si mysleli, že zlatá socha je samotný bůh. Doufali však, že čím větší a nákladnější bude božská socha, tím větší mají naději na vyslyšení svých přání. Podstatou starověkého (i novověkého) náboženství bylo (a bude) božské síly ovládat a na zbožnosti obyčejných lidí vydělávat.

Hospodin nesměl být ze zlata, protože se nedá za žádnou cenu koupit a každý k němu musí mít svobodný přístup bez ohledu na to, zda je majetný nebo chudý.

*Iz 40,18 Ke komu připodobníte Boha? Jakou podobu mu přisoudíte? Řemeslník odlije modlu a **zlatotepec ji potáhne zlatem**, stříbrné řetízky přidělá zlatník. Chudák, který na takovou oběť nemá, vybere dřevo, které netrouchniví, a vyhledá zručného řemeslníka, aby mu zhotovil modlu, jež by se neviklala.*

*Jr 10,3 To, čím se řídí národy, je pouhý přelud, dřevo poražené v lese, výrobek přitesaný řemeslnou rukou. **Kráslí jej stříbrem a zlatem**, hřebíky a kladivy upevňují, aby to nebylo vratké. Jsou jako strašák v okurkovém poli. Nemluví, musí se nosit, sami neudělají ani krok. Nebojte se jich, nemohou udělat nic zlého ani dobrého.*

*Ab 2,18 Co prospěje tesaná modla, již vytesal její tvůrce, modla litá, učitel lži? Ať si v ni doufá její tvůrce, zhotovuje pouze němé bůžky. Běda tomu, kdo říká dřevu: "Procitni", kdo říká němému kameni: "Vzbud' se." Něco takového má být učitelem? **I když je to potaženo zlatem a stříbrem, nemá to žádného ducha.** Hospodin je ve svém svatém chrámu. Ztíš se před ním, celá země!*

Podobný zápas o Boží jedinečnost, jaký vedli proroci, podstupují později apoštolé a dochází k tvrdému střetu s těmi, kteří na lidské zbožnosti vydělávali (Sk 19).

*Sk 17,29 Jsme-li Božími dětmi, nemůžeme si myslet, že božstvo se podobá něčemu, **co bylo vyrobeno ze zlata, stříbra nebo z kamene lidskou zručností a důmyslem.***

Protože zlato na rozdíl od ostatních kovů na vzduchu neoxiduje a kromě lučavky královské odolává všem kyselinám, bylo považováno za věčné a proto božské. Ale Bible tomu nevěří a dovede si představit zlato, které zčerná a zrezaví. Prorok tímto obrazem vyjadřuje své zděšení nad zkázou Jeruzaléma a

rozprášením Izraele, který se považoval za lid svatý a nedotknutelný. Apoštol použije podobnou myšlenku, když kritizuje lakotu prvotních křesťanů.

*Pl 4,1 Jak **zčernalo zlato** a změnil se jasný zlatý třpyt! Svaté kameny leží rozmetány po nárožích všech ulic. Vzácní synové Sijónu, **cenění nad ryzí zlato**, jsou pokládáni za hliněné džbány, vyrobené rukou hrnčáře!*

*Jk 5,1 A nyní, vy boháči, plačte a naříkejte nad pohromami, které na vás přicházejí. Vaše bohatství shnilo, vaše šatstvo je moly rozežráno, **vaše zlato a stříbro zrezavělo**, a ten rez bude svědčit proti vám a stráví vaše tělo jako oheň. Nashromáždili jste si poklady - pro konec dnů!*

I když starověk neznal nic cennějšího než zlato, už tehdy existovaly hodnoty a postoje, které nelze zlatem vyvážit. Věděl to už pohanský věštec Bileám, i když mu to do úst nejspíš vložil izraelský svatopisec nebo rovnou Duch svatý.

*Nu 22,18 Bileám však královým služebníkům odpověděl: "I kdyby mi Balák dal **dům plný stříbra a zlata**, nemohl bych přestoupit rozkaz Hospodina, svého Boha, a učinit cokoli, ať malého nebo velkého ... a učinit z vlastní vůle něco dobrého nebo zlého. Budu mluvit, co řekne Hospodin!"*

Místo pohádky sůl nad zlato vyprávěli si v Izraeli příběhy o tom, že víc než zlato je poznání (Př 20,15), dobré jméno a lidská přízeň (Př 22,1) a především Boží přikázání.

*Ž 19,10 Hospodinova bázeň je čistá, obstojí navždy. Hospodinovy řady jsou pravda, jsou nejvyšší spravedlivé, **nad zlato vzácnější, nad množství ryzího zlata**, sladší než med, než včelí med z plástve.*

*Ž 119, 72 /127 Zákon tvých úst je mi **dražší než tisíce hřiven zlata** nebo stříbra...Miluji tvá přikázání **víc než zlato, víc než zlato ryzí**.*

Ale ještě cennější je lidský život!

*Iz 13,11 Hospodin praví: Učiním přítrž pýše opovážlivců, ponížím troufalost ukrutníků. **Způsobím, že člověk bude vzácnější než ryzí zlato, člověk bude nad zlato z Ofíru.***

A právě tato cena za nás byla zaplacená.

*1 Pt 1,18 Víte přece, že jste z prázdnoty svého způsobu života, jak jste jej přejali od otců, **nebyli vykoupeni pomíjitelnými věcmi, stříbrem nebo zlatem**, nýbrž převzácnou krví Kristovou.*

Své zamyšlení nad rolí, kterou hrálo zlato v myslích biblických pisatelů, bych rád zakončil citátem, který snad hovoří za vše.

*Jb 22,24 **Odlož do prachu svá zlatá zrnka, mezi potoční skaliska ofírské zlato. Pak bude Všemocný sám tvým zlatem, bude ti hromadou stříbra.** Ve Všemocném najdeš svoje blaho, budeš pozvedat svoji tvář k Bohu. Budeš-li ho prosit, vyslyší tě, a ty budeš plnit svoje sliby. Rozhodneš-li se pro něco, stane se tak, a na tvých cestách bude zářit světlo.*

Jiří Gruber

Brno - Židenice, Anna Marie Fikejsová, * 1985

Jak dlouho už jste ve staršovstvu a jakou oblast sborové práce máte na starost?

Presbyterkou jsem první volební období. Věnuji se hlavně organizaci některých sborových aktivit, pravidelných i mimořádných (setkávání třicátníků, modlitební setkání, adventní Dárkování, Noc kostelů apod.). Na schůzích staršovstva pořizuji zápisy.

Můžete se krátce představit (vaše zaměstnání, rodina)?

Jsem vdaná, zatím bez dětí, na volné noze. Ve sboru tedy trávím čas v různou denní dobu, podle potřeby. Mezi moje výdělečné aktivity patří překlady z holandštiny (mohli jste číst např. Tobiáše a Zemi pod duhou od Nico ter Lindena), hlídání dětí a rozvoz potravin od místních zemědělců po Brně.

Jaké máte koníčky a kde nejraději trávíte volný čas, víkendy, dovolenou?

Moje zájmy a volnočasové aktivity jsou široce rozkročené, ale většinou se týkají setkávání s přáteli, jídla, cestování a zkoumání cizích jazyků i češtiny. S mužem si rádi zajdeme posedět do kavárny na „kávičku a zákuseček“ nebo vyzkoušet novou restauraci. Kromě aktivit ve sboru pomáhám i v dobrovolnickém projektu hromadných objednávek zdravých potravin. Na dovolenou jezdíme pokaždé jinam, ať už po ČR nebo do zahraničí, ale stálíci je sborový pobyt na Blažkově, který s mužem ovšem trávíme v kuchyni, a kromě toho si občas zajedeme do Taizé.

Odkud pocházíte a jaká byla vaše cesta k víře, kdo nebo co vás nejvíce ovlivnilo?

S rodiči jsem jako malá chodila do sboru ČCE v Českém Brodě, a protože jsem neznala skoro žádné věřící vrstevníky, bylo to poměrně krušné. Víc jsem o víře a vlastním vyznání začala přemýšlet až na tábořech v Bělci nad Orlicí a s YMCA a po křtu (v obvyklém konfirmačním věku) mi k ukotvení hodně pomohlo společenství seniorátní mládeže. Kromě toho jsem četla řadu knížek, např. od C.S. Lewise, strávila několik měsíců v rodině faráře v USA a v ČR jsem navštěvovala pravidelně skupinky jiných církví, což mi pomohlo ujasnit si, co jsou zvyklosti církve a co je osobní víra. V židenickém sboru jsem zakotvila po několika letech studia v Brně.

Která biblická postava, kniha nebo téma jsou vám blízké a proč?

To se dost proměňuje. A myslím, že je to i přirozené. Každá situace a každá životní fáze s sebou nese určitá témata, na která se člověk zaměří, biblické texty, které ho nějak osloví... Protože jsem jazykář, ráda si dohledávám různé překlady stejného textu, české i cizojazyčné, což mi pomáhá proniknout hlouběji do sdělení, které mi ten text zrovna přináší.

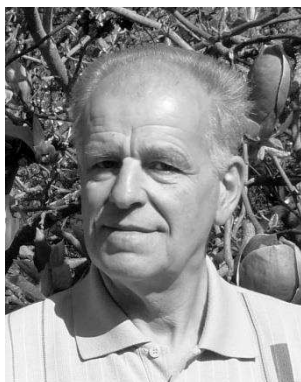
Jaká kniha, film, divadelní představení či výstava vás v poslední době zaujala?

Můžu jmenovat třeba knihu Daleko od hlúčícího davu od Thomase Hardyho a její stejnojmennou filmovou adaptaci z roku 2015. Zpracování poměrně dramatického příběhu jak v knize, tak ve filmu zajímavě kontrastuje se zvláštní poetikou zaměřenou na velmi podrobně líčené detaily přírody, venkova a venkovského života a nenápadně zapracovaným tématem morálky a života v poslušnosti Bohu. Ve filmové adaptaci je navíc nádherná hudba.

O čem v souvislosti se sborem a církví nejvíc přemýšlíte? Co byste doporučovala?

Hodně přemýšlím o už zmíněném rozdílu mezi zvyklostmi církve (kterékoli) a osobní vírou. Někdy mi připadá, že se zaměňují nebo se dokonce vzájemně svazují. Měly by si navzájem spíš napomáhat, tedy to, co je v církvi zvykem, by mělo osobní víru jejích členů a návštěvníků podporovat a rozvíjet, a naopak tyto zvyklosti by měly z víry vycházet a odrážet ji.

Brno I, Pavel Bureš, *1946

Jak dlouho už jste ve staršovstvu a jakou oblast sborové práce máte na starost?

Ve staršovstvu jsem celkem 12 let; byla tam ale delší přetržka v době, kdy jsem řešil osobní rodinné problémy. Dlouhá léta jsem učil v nedělní škole, pracuji ve finanční komisi a občas si ve staršovstvu hraji na „rejpala“.

Můžete se krátce představit (vaše zaměstnání, rodina)?

Celý život jsem se bavil počítači, ale teď už jsem šestý rok v důchodu. Mám čtyři vlastní děti a tři vyženěné, zatím osm vnoučat. Bydlíme v Bystrci, což je sice nepohodlné, pokud jedete do města, ale je to vyváženo velmi pěkným prostředím.

Jaké máte koníčky a kde nejraději trávíte volný čas, víkendy, dovolenou?

Koníčků mám celou řadu, zmínil bych našeho psa, zahradu, rád chodím do divadla a v neposlední řadě hraju bridge, jak v klubu, tak i na internetu.

Nejméně dvakrát za rok jezdíme na poznávací výlety, jak organizované, tak i ve vlastní režii. Výjimečně si zajedeme i na týden k moři. Každý rok pak trávíme s vybranými vnoučaty (více než 3 se nám jich do auta nevejde) týden někde v pěkném prostředí u nás.

Odkud pocházíte a jaká byla vaše cesta k víře, kdo nebo co vás nejvíce ovlivnilo?

Sice jsem byl pokřtěn ve Zlíně, ale jinak jsem celoživotní Brňák. Pocházím ze smíšeného manželství, otec byl bez vyznání. Chodil jsem do náboženství, do

konfirmáku, ale v roce 1959 stačila jedna poznámka na rodičovské schůzce a ve třídě vzplanula vlna donášečství s cílem odvrátit Černého Petra nedoporučení na střední školu. Naši nevydrželi, a tak jsem nebyl konfirmován. Zpočátku mi to příliš nevadilo, ale postupně jsem měl pocit, že všichni vědí, že patřím ke „zbabělcům“. A navíc mi začala chybět možnost účastnit se večere Páně. U nás v kostele jsem si netroufl, tak jsem to zkoušel jinde. Ale stačila jedna (zřejmě dobře míněná) otázka jedné sestry „A ty jsi, bratře, odkud?“, a byl jsem na tom stejně. Takže jsem začal prožívat víru spíše niterně než ve společenství. Až teprve když děti dorostly do věku pro nedělní školu, začal jsem s nimi chodit do Blahoslavova domu (bydleli jsme tenkrát v Řečkovících) a zapojil se plně do života církve. Jenom pořád cítím dluh a potřebu potvrdit svůj křest. Musím ale přiznat, že i když se snažím, moc mi to nejde.

Která biblická postava, kniha nebo téma jsou vám blízké a proč?

Nejvíce mne fascinují Skutky apoštolů. Člověk bere zázraky v Bibli jako zázraky - znamení. Ale ve Skutcích se setkáváme s náhlým obrovským zlomem, kdy se naráz z hrstky ustrašených a často tápajících lidiček stane mocná síla, která změní svět. To není zázrak jedné chvíle, tu sílu zažíváme dodnes. A z postav je to určitě apoštol Pavel. Jaký to musel mít úžasný dar Ducha svatého, když dokázal během několika týdnů v cizím městě v podstatě z ničeho vytvořit nový, životaschopný sbor. A to bez tiskovin, telefonů a jiných moderních médií. Jenom sem tam nějaký dopis a i ten šel několik měsíců.

Jaká kniha, film, divadelní představení či výstava vás v poslední době zaujala?

Asi bych vám doporučil představení „O myších a lidech“ od Johna Steinbecka v Městském divadle. Přesto, že drama je oproti novele samozřejmě zjednodušené, vše podstatné tam zůstává. Je to silný příběh o lásce k člověku a zodpovědnosti, iluzi a snu i o samotě mezi lidmi. Asi to mnozí z vás četli, ale i tak to stojí za zhlédnutí.

O čem v souvislosti se sborem a církví nejvíc přemýšlíte? Co byste doporučoval?

Práce ve staršovstvu přináší neustále řadu problémů a podnětů k přemýšlení. To jsou však většinou témata krátkodobá. Z dlouhodobého hlediska se asi nejvíce zabývám formalismem, a to zejména bohoslužeb. Ruku na srdce - vnímáte vždy obsah toho, co v kostele zpíváte; jak často se vám stane, že v průběhu kázání vám utečou myšlenky jinam; říkáte opravdu každou prosbu modlitby Páně srdcem a ne jen ústy? Přiznávám, že na to recept neznám. Zkoušel jsem občas v nedělní škole dětem před písni povědět, o čem ta píseň bude a proč ji budeme zpívat. Ale to, co jde u dětí, nemusí fungovat u dospělých, a pokud by se to dělalo často, stane se to zas jen formalitou. Proto oceňuji způsob vedení večere Páně br. farářem Gruberem - pokaždé je to trochu jiné, s poněkud odlišnými důrazy, člověk má o čem přemýšlet. Na druhé straně kázání by mělo odpovídat tématu a ne hodinkám. Na něco je potřebí čtvrt hodiny, ale jindy může stačit šest minut a posluchač si odnese víc, než když se to rozmělní na minut dvanáct.

Poslední Rožmberkové, Vilém a Petr Vok

2. část

druhá půle 16. - zač. 17. stol.

Petr vyrůstal od malička v dvojjazyčném prostředí. Matka s dětmi hovořila svou mateřštinou, tedy německy, všichni ostatní česky. Na přelomu století byly oba jazyky ve společnosti důležité. Čeština měla tehdy výlučné postavení u zemského soudu i na sněmu českého království, zatímco němčina byla nezbytná při jednáních s panovníkem, rakouskou a německou šlechtou. Poručníci rožmberských šlechtických sirotek velmi odpovědně dbali na vzdělání mladých. Založili přímo na krumlovském hradě zvláštní šlechtickou školu pro Petra a jeho bratrance, ke kterým se později připojili i další potomci českých panských rodů z okolí. Do této školy zakladatelé povolávali zvláště schopné bakaláře pražské university, aby vyučovali základy náboženské věrouky, čtení a psaní v českém a latinském jazyce.

Jízdy na koni, honitby, šermířská cvičení a jiné zábavy šlechty na krumlovském dvoře Petra zpočátku plně uspokojovaly. Matka ale na jediném synovi, kterého měla doma, značně lpěla. Chtěla ho chránit před „zlým světem“ a nabádala ho ke zbožnosti, ve které byla sama vychována a která neznala žádné nové myšlenky. Není divu, že Petr po svém šestnáctém roku věku zatoužil po osamostatnění. Jeho starší bratr Vilém Petrovi rozuměl a pomohl mu, aby si mohl zařídit podle svého přání malý dvůr se schopným hofmistrem a služebníky. Tak vybaven mohl pak Petr podnikat cesty po okolních zemích za poznáním. Mezi lidmi se prosazoval rychle, měl výhodu hezké postavy, přitahoval svým vystupováním a smyslem pro humor, i množstvím zájmů, o kterých byl schopen vášnivě diskutovat.

S pokrokem Petrovy vzdělanosti se projevil i jeho hlubší zájem o vzdělání a knihy. O Lutherově působení v Německu už samozřejmě věděl a jeho zvědavost ho vedla ke snaze získat reformační literaturu. Petra především zaujalo reformátorovo poznání, že dobré skutky ani účast na jakkoliv honosných církevních obřadech nemohou zaručit člověku spasení. Naopak, že k tomu stačí jen prostá a zcela oddaná víra v Krista ukřižovaného. Reformaci tehdy ale nepřijal. I tak jeho neurčitý zájem o ni nezůstal králi utajen.

Petr, aby získal a osvojil si potřebné zkušenosti života aristokracie na nejvyšší společenské úrovni, vstoupil do služeb královského dvora. Když po

několika letech dvořanské služby projevil zájem o jmenování královým komorníkem, nepochodil, protože pro krále „v religii podezřelý byl“. Naproti tomu králův nástupce Maxmilián II. měl pro Petra mnohem větší pochopení. Oba měli podobné názory i zájmy. I Maxmilián měl v mládí k církvi vyhrady, dokonce znal mnohé, co hlásal reformátor Filip Melancton. Aby však neodradil příbuzné a nezpochybnil své ambice na trůn, slíbil, že zůstane církvi věrný.

I s novým králem se život na hradě nezměnil. Pokračovaly časté hostiny na uvítání vzácných hostů, oslavy královských rodinných událostí, lovy nebo turnaje šlechty. To vše poskytovalo Petrovi dostatek příležitostí ukázat své schopnosti a tak šířit i povědomí o nejvýznamnějším šlechtickém rodu Českého království. Mezi novými Petrovými známostmi zvláště vynikl nizozemský velmož Vilém Oranžský. Se vzájemnými sympatiemi se oba více sblížili a Vilém pozval Petra do své vlasti, kde mu umožnil důkladně poznat Nizozemí, jeho mimořádný hospodářský rozvoj a s tím související mezinárodní obchod i finančnictví. Po Vilémově zprostředkování také navštívil Anglii, kde byl přijat i anglickou královnou. O čtyřměsíční cestě,

svých poznáních a zkušenostech v cizině si psal podrobný deník.

Svých služeb u dvora Petr nijak nevyužil ke své politické kariéře. Nezajímalo ho veřejné dění a pokud jde o rod, věřil, že bratr Vilém zájmy rodu úspěšně obhájí. Sám toužil víc po nezávislosti a dával přednost uspokojování osobních neskromných zálib. Nemohl však žít zcela beze zpráv o událostech v Čechách. Aby zůstal blízko dění v hlavním městě i ve styku s českou šlechtou, rozhodl se koupit v Praze dům. Kromě toho usiloval o získání bechyňského panství. Jakmile toho dosáhl, přestavěl bechyňský hrad podle svých představ ve skvělý renesanční zámek. Ten potom sloužil nejen jeho honosnému způsobu života, ale i nestřídmým pijáckým radovánkám, běžným u tehdejšího panstva. Petr nebyl jiný než jeho mladí, bohatí přátelé a těchto povyražení se účastnil rád a bez jakýchkoliv zábran. Na bechyňský zámek zval své přátele na okázalá setkání, kterých se zúčastňovalo kolem sta účastníků. Mezi nimi byli především představitelé panstva obojího pohlaví, rožmberští úředníci, měšťané, ba někdy i církevní zástupci. Pochopitelně rozmařilý způsob života přivedl Petra do obrovského zadlužení (snad čtyřnásobek ceny bechyňského panství), které nebyl schopen uhradit. Věřitelé po dlouhém čekání ztratili důvěru v jeho schopnost placení a vyžádali si na něj vydání zatykačů. Petrovi tak zůstal

svobodný pohyb jen na vlastním panství, kdekoliv jinde mu hrozilo zatčení, takže se nemohl dostat ani do vlastního domu v Praze. V takové situaci se vždy spolíhal na bratra. Ten mu však v tomto případě nebyl schopen, ale ani ochoten pomoci tak, jak Petr očekával. Jednak i Vilém byl v platební tísní, jednak nesouhlasil s jeho pochybným způsobem života a pohrozil mu odebráním svěřených statků. Dokonce i jeho nejbližší přátelé považovali jeho nezodpovědné jednání za tak znepokojující, že ho varovali před zlým koncem a doporučovali mu, aby se oženil.

Petrovi nezbylo, než aby se začal sám plně věnovat správě svého majetku. Prvním, co udělal, byl zostřený přístup k poddaným. Ten ještě zhoršili jeho úředníci, kteří sami nebyli poctiví a využívali nedostatečného zájmu pána o hospodaření na panství. Obojí způsobilo hněv a následně i spiknutí poddaných, kteří zamýšleli usmrtit dva nejbezohlednější správce. Petr se o vzdoru včas dověděl, postavil se ovšem za své úředníky a nechal tři vzbouřené na výstrahu popravit. Poprava jen víc rozlítla poddané, vyhlásili otevřeně Petru Vokovi nepřátelství a byli rozhodnuti ho zabít. Petr s podporou blízkých šlechtických rodů i královských měst zahájil rozsáhlé vyšetřování, které se protáhlo na celých osm let. Desítky, nebo stovky (?) zatčených spiklenců bylo postupně mučením usvědčeno a popraveno (1569 - 1577), snad někdy i za přítomnosti samotného Petra. Tak Petr Vok názorně ukázal, jaké strašné a mnohonásobné odplaty je schopen při ohrožení svého vlastního života. Tuto hroznou událost do smrti ze své paměti nevymazal.

Ladislav Hájek

Obrázky v textu: Petr Vok z Rožmberka, císař Maxmilián II.

(Dokončení v příštím čísle.)

CESTUJEME

Srí Lanka v 5 obrazech

V březnu jsme navštívili ostrov Cejlon v Indickém oceánu, na němž se nachází stát Srí Lanka (Třpytivý ostrov), to je oficiální název od roku 1972.

Lidé

I když je Cejlon rozlohou menší než Česká republika, žije tam více než 22 milionů obyvatel. Nejpočetnější etnickou skupinou jsou Sinhálci (74,9 %), převážná většina jsou buddhisté, menší procento křesťané. Druhou nejpočetnější skupinou jsou Tamilové (15 %), kteří se dělí na srílancké a indické Tamily. Srílanští Tamilové jsou potomky dávného království Jaffna, které vzniklo na severu ostrova. Indičtí (neboli horští) Tamilové jsou potomky dělníků, kteří přišli v době britské vlády z jihovýchodní Indie (státu Tamilnádu) za prací na čajových plantážích. Tamilové jsou zpravidla hinduisté a žijí v centrální hornaté části ostrova, kde je nejvíce čajových plantáží. Muslimové (srílanští Moorové) tvoří necelých 10% obyvatel. Všechny etnické skupiny nyní žijí v míru a přátelství, předcházely tomu ale vleklé občanské války od 50. let 20. století. K urovnání a ukončení sporů došlo až v roce 2006. Obyvatelé Srí

Lanky jsou snědí a tmavoocí, modrooký, blondatý turista je pro ně exotický zjev a budí pozornost. Dříve mívaly rodiny 10 a více dětí, nyní většinou jedno až dvě, které od narození nevozí v kočárku, ale nosí v náručí.

Flora

Na Srí Lance se nacházejí obrovské čajové plantáže ve středu ostrova ve výšce kolem 1000 m n.m. Čaj začali pěstovat Britové v roce 1815 po neúspěchu s pěstováním kávy (úrodu zničila plíseň). Sběrem čaje se zabývají hlavně Indičtí Tamilové, zejména ženy. Aby sběračka splnila „normu“ a vydělala si za den 700 rupií (cca 120 Kč), musí nasbírat 20 kg čaje. Nejvyšší kvalita z čajovníkových keřů jsou lístky ze špičky, ze kterých se dělá bílý čaj, který je také nejdražší. I když oficiální název ostrova je Srí Lanka, čaj se stále nazývá cejlonský z dob, kdy byl ostrov Cejlon součástí Britského Commonwealthu.

Na ostrově roste neuvěřitelné množství druhů exotického ovoce. Z těch známějších je to např. spousta druhů banánů, ananas, mango, avokádo, papája, melouny, kvajáva (guave) či kokosové ořechy. Vůbec největším ovocem na světě je žakie (jackfruit), plod chlebovníku různolitého se sladkou dužinou, která se přidává i do kari nebo konzumuje přímo jako ovoce. Během pobytu jsme navštívili botanickou zahradu (bývalá královská zahrada) v Peradenyi, kde jsme viděli chlebovníky, baobaby i strom, kterému místní říkají sloní noha - na jeho objetí bylo potřeba 6 lidí.

Fauna

Opice - jsou jich desítky v okolí chrámů i lidských obydlí. Je dobré si v jejich blízkosti dávat pozor na své věci, lákají je lesklé předměty a jakékoli jídlo, a třeba i květiny.

Psi - volně se potulují v každém městě, ale nejsou agresivní. Je možné se s nimi setkat i u chrámů, dokonce na stolové hoře Sigirii, ve výšce 200 m n.m.

Sloni. Navštívili jsme sloní sirotčinec v Pinnevale, který byl založen na ochranu opuštěných nebo osiřelých slonů. Potkat zde můžete slony nejen osiřelé, opuštěné, ale také zraněné během pobytu v divočině. Velkým zážitkem bylo sledovat koupání asi 30 slonů v nedaleké řece a krmení slůňat mlékem z lahví. Další slony jsme viděli v NP Yalla, ale také cestou na silnici - bez úplatku ve formě melounu nechtěl slon našemu autobusu uhnout. Lze si také objednat vyjíždku na slonovi, nejedná se však o romantiku přímo na hřbetu slona - po žebříku z „lešení“ nastoupíte na velké sedlo s ohrádkou.

Také jsme absolvovali prohlídku safari - z džípu v NP Yalla jsme pozorovali antilopy, buvoly, různé ptáky, slony a zahlédli jsme i jednoho krokodýla. Dále jsme během cesty po ostrově viděli varany a leguány. Na jihozápadním pobřeží ostrova jsme navštívili stanici na záchranu želv (kareta obrovská). Pracovníci stanice sbírají nebo vykupují oplodněná vajíčka od domorodců, nechají je vylíhnout, a až jsou želvy dostatečně velké a schopné přežití, pouští je do moře. Ve stanici mají jeden exemplář bílé želvy - pravděpodobnost, že se takový albín vylíhne, je 1:1 000 000.

Dopravní prostředky

Autobusy a vlaky - síť silnic a železnic vybuodovali na ostrově Britové, na silnicích se jezdí vlevo a provoz je velmi hustý. I přes velký chaos a dlouhé, pomalu jedoucí kolony aut jsme neviděli žádnou dopravní nehodu.

Nejoblíbenější dopravní prostředek - tuk-tuk. Vyrábí se v Indii, stojí v přepočtu na Kč asi 100 000, rozebrané se v bednách dopravují na Srí Lanku, je jich tam registrováno přes 1 300 000, vláda se snaží jejich počet omezit. Do tuk-tuku se vejde jedna místní čtyřčlenná rodina nebo 2-3 turisté.

Města a chrámy (kostely)

Přiletěli jsme do města **Colombo** (3 miliony obyvatel), které je největším městem na Srí Lance a je považováno za hlavní město. V minulosti spočívala jeho důležitost především ve výhodné poloze a velkém přístavu - díky tomu bylo známo antickým obchodníkům již před 2 000 lety. Je nutné přiznat, že Kolombo dnes není příliš atraktivní město. Je spíše typickým asijským městem se spoustou aut, hluku a lidí. Mísí se zde místní architektura s budovami pocházejícími z britského období. Dědictví koloniálního Kolomba je i dnes stále nedotčené a prolíná se s novějšími památkami, moderními tržišti a restauracemi. Ve městě najdete i řadu dalších památek - mešity, kostely, hinduistické i buddhistické chrámy nebo muzea.

Dále jsme navštívili tři historická města, která byla postupně hlavními městy ostrova.

Anurádhapura byla prvním hlavním městem ve 3. století př. n. l. a také nejrozlehlejším a nejdůležitějším královským hlavním městem Srí Lanky. Město odolávalo mnoha útokům, po jeho dobytí a zničení bylo hlavní město přesunuto do Polonnaruwy. Současná Anuradhapura se dělí na starověké město, ležící severozápadně od moderního, které bylo vybudováno ve 20. století. Starobylá část města je poměrně rozlehlá, lze zde spatřit mnoho památek, jako je Srí Mahá Bodhi (posvátný strom buddhistů), Dágoba (stúpa, obvykle jednoduchá kupolovitá stavba) nebo buddhistický klášter.

Polonnaruwa byla hlavním městem v 11. - 13. století. Tato metropole zažila tucet vládců, zatímco Anurádhapura za 1 400 let 123 králů. Město Polonnaruwa bylo vybudováno na místě vojenského tábora a zdejší zavlažovací systém existoval prý již ve 3. století. Nejstarší památkou je kruhová stavba Vatadágé ze 7. století, součást kdysi rozsáhlého chrámového komplexu. Za kruhovou zdí (pro Srí lanku velmi atypickou) sedí 4 velké sochy Buddha v meditační pozici. Dále jsou zde pozůstatky svatyně, kde byl uchováván Buddhův zub, a pozůstatky paláce postaveného v 1. polovině 12. století. V severní části starého města leží skalní chrám Gal vihára. Návštěvníci zde mohou obdivovat čtyři sochy Buddha - sedící, stojící a ležící, vytesané do jedné žulové skály.

Kandy je město ležící ve výšce 500 metrů nad mořem a bylo také hlavním městem posledního sinhálského království, které v roce 1815 podlehlo Britům. Silnice spojující město s Colombem je dílem právě Britů, její stavba zabrala 11 let a dokončena byla v roce 1831. V Kandy se nachází jedna z nejdůležitějších památek na Srí Lance - Chrám Buddhova zubu, který ukrývá jednu z nejposvátnějších relikvií - Buddhův zub. Podle pověsti byl zub vytažen z plamenů Buddhovy pohřební hranice v roce 543 př. n. l. a na Srí Lanku propašován ve 4. století n. l., a to ukrytý ve vlasech princezny z Kalingy. Později se jej zmocnili Indové a snad i Portugalci, i když se spekuluje o tom, že jim byla podstrčena pouhá kopie. Středem zájmu byl především proto, že se stal symbolem suverenity ostrova a lidé věřili, že kdo jej vlastní, má právo vládnout. Přísně strážovaná místnost s posvátným zubem je během púdzá (obětování či modlitby) přístupná věřícím i turistům. Zub je ukrytý ve zlaté schránce ve tvaru dáگوی (stúpy), jež obsahuje sadu dalších šesti podobných schránek. Až v té nejmenší spočívá vzácná relikvie, takže zub zůstává zvědavým pohledům turistů skryt. Lze tedy spatřit pouze schránku, a to na vzdálenost zhruba 3 m od oltáře. Chrám má pro většinu srílanských buddhistů neocenitelný význam. Věř, že alespoň 1x během svého života sem musí podniknout poutní cestu.

Dambulla se může pochlubit hned dvěma zajímavostmi: je geografickým středem ostrova a leží uprostřed tzv. kulturního trojúhelníku (ten tvoří města Anurádhapura a Kandy). Město proslulo působivými jeskynními chrámy. Chrám tvoří 5 samostatných jeskyní, které dohromady obsahují kolem 150 zpodobení Buddha. Většina maleb pochází z 19. století. Pro turisty platí zákaz pózovat a fotit se u Buddhových soch. Na úpatí skály stojí kýčovitý, moderní Zlatý chrám se 30 metrů vysokou sochou Buddha pocházející z 20. století. Celý komplex je na Seznamu světového dědictví UNESCO.

Dále jsme navštívili ruiny **skalního chrámu na stolové hoře Sigirija**, který je rovněž zapsán na Seznamu světového dědictví UNESCO. Sigirija znamená v překladu Lví skála (podle lvích tlap nacházejících se na plošině pod skálou. Původně zde byl vytesaný lev, jehož tlamou se vcházelo do chrámového komplexu, z něhož se dochovaly jen lví tlapy). Skalní formace, která se vypíná 200 m nad okolní krajinu, patří mezi největší archeologická naleziště. Po strmém železném schodišti (asi 1 400 schodů) vystoupíte na vrchol, kde se nachází plošina o rozloze 1,6 hektaru, na které jsou vidět zbytky staveb, které dokazují, že zde byl významný městský areál s poměrně vyspělou technikou,

architekturou a hydraulickou technologií. Za vlády krále Kassapy (477-495 n. l.) byl na vrcholu hory vybudován velkolepý královský palác, obklopený zahradami i s vodní nádrží vytesanou do skály. Z vrcholu je nádherný, panoramatický výhled do okolí. Sigiriya je známá také svými freskami v nadných žěn s plnými tvary. Přestože fresek zde mohlo být až kolem 500, dochovalo se jich pouze 18. Platí přísný zákaz fotografování těchto fresek.

Foto výše: Dambulla

Lydie Zukalová

BUDE

Pozvánka: 500 let evropské reformace

V neděli 10. září bude v Ratiboři u Vsetína celocírkevní shromáždění k letošnímu výročí reformace. Setkání začne v 10 hodin službami Božími v evangelickém kostele a jeho program je připraven na celý den až do 18 hodin pro všechny věkové a zájmové skupiny (nedělní škola a interaktivní dílny pro děti, koncert, divadlo, přednášky, vycházky). Připraveny budou stánky s knihami a občerstvením.

Podrobnější informace ve sborech a na webové stránce ČCE e-cirkev.cz.

Kavárnička Brno I o prázdninách

Budeme se scházet každou středu v 15 hodin, vyjma 5. 7., kdy je státní svátek. Program bude volný.

MUZEJNÍ DEN na tvrzi a v památníku v Kralicích

se bude konat v sobotu 9. září 2017 na kralické tvrzi a v Památníku Bible kralické v Kralicích nad Oslavou. Rádi bychom otevřeli prostor pro svátek slova, umu bratrských tiskařů a řemesla tiskařského, prostor pro setkání lidí, pro které je Bible kralická živým slovem, významným historickým a uměleckým darem a zdrojem poznání.

Bohatý program bude probíhat od 9:00 do 17:00 v prostorách Památníku Bible kralické, kralické tvrze, kostela svatého Martina i na přilehlém obecním prostranství. Celý den budou světit prací dva tiskařské lisy, jeden v památníku a druhý na samotné kralické tvrzi. Součástí programu budou: prohlídka památníku, tematické přednášky, praktické ukázky tiskařské, papírenské práce i práce současných uměleckých tiskařů, také písařské, tiskařské a umělecké dílny pro dospělé i dětské návštěvníky.

Na vaši návštěvu se těší zaměstnanci muzea, odborní lektoři a dobrovolní průvodci. Program akce i témata přednášek budeme ještě upřesňovat na internetových stránkách <http://na-kralicke-tvrzi.webnode.cz/>.

Za Památník Bible kralické a obec Kralice nad Oslavou

tiskař Roman Prokeš.

Bůh se ztratil. Má cenu ho hledat?

Tak se budeme společně ptát a pátrat na Sjezdu (nejen) evangelické mládeže, který se tentokrát bude konat 6. - 8. 10. 2017 v Jablonci nad Nisou. Téma sjezdu „Wanted: Bůh“ i letošní místo konání slibují dobrodružnou výpravu. Zdá se, že Bůh se vytratil z obrazu světa a z lidské zkušenosti. Jak o něm smysluplně mluvit? Anebo se ztrácíme my? Naše pátrání budou tak jako každý rok doprovázet přednášky, společné modlitby, hudební a výtvarné dílny, sport, divadlo, filmy, procházky po hostitelském městě i setkávání v nealkoholickém PUBu. Na své si jistě přijde ten, kdo si rád vybírá program podle vlastních zájmů, i ten, kdo chce zažít společenství. Tradiční mládežnická akce je dobrou příležitostí setkat se s kamarády z různých koutů republiky, potkat se s novými lidmi anebo třeba také jen tak si nezávazně křesťanské prostředí „oťukat.“ Zváni jsou nejen mladí a nejen evangelíci a evangeličky, ale i jejich přátelé z ekumeny, ze škol nebo třeba z rodiny. Pokud byste měli zájem o společnou dopravu do Jablonce, hlaste se Brněnskému SOMu - čím dříve, tím lépe, nejspozději však do 15. 9.

Slavnost díkčinění a Jarmark pro radost v Brně I

Rádi něco tvoříte, lepíte, vyrábíte, pletete, šijete, zdobíte, navlékáte, pečete, zavařujete nebo jinak kutíte? Máte radost, když se o své domácí výrobky můžete podělit? Anebo byste chtěli někomu udělat radost a koupit originální dárek? Bývá zvykem, že na podzim slavíme díkčinění a k děkování a vděčnosti patří radost a příležitost podělit se. Proto chceme 5. 11. při letošní Slavnosti díkčinění ve FS ČCE v Brně I kromě bohoslužeb uspořádat i dobročinný Jarmark pro radost a z výtěžku udělat radost ještě i někomu dalšímu, kdo potřebuje

pomoc. Pokud byste se chtěli zapojit, můžete již v letních měsících sklízet, sbírat, sušit, vyrábět nebo vymýšlet, čím byste rádi přispěli.

LIDÉ VE SBORU

Brno I

2.7.	Petr Hronek	30 let
2.7.	Milada Křížová	70 let
2.7.	Vlasta Michalská	96 let
2.7.	Anna Seberová	80 let
4.7.	Anna Bednářová	40 let
5.7.	Marie Šťastná	75 let
5.7.	Vladimír Zhoř	89 let
6.7.	Zdenka Škeříková	87 let
8.7.	Amálie Ondrová	10 let
9.7.	Alena Krčmářová	70 let
10.7.	Marek Haluza	20 let
10.7.	Roman Haluza	40 let
10.7.	Josef Ondra	73 let
10.7.	Božena Zhořová	85 let
12.7.	Kamil Čermák	73 let
12.7.	Anna Smutná	91 let
16.7.	Jiřina Kostelková	72 let
17.7.	Vlasta Nykodýmova	93 let
19.7.	Libuše Makovská	71 let
21.7.	Zdeňka Dlabačová	71 let
21.7.	Zuzana Humplíková	30 let
22.7.	Jiří Kepák	76 let
23.7.	Bohumila Dvořáková	30 let
23.7.	Jana Fleischerová	74 let
25.7.	Jana Kropáčová	76 let
26.7.	Ilona Jelínková	80 let
27.7.	Anna Jochymková	76 let
27.7.	Jan Syrůček	73 let
27.7.	Hana Winklerová	86 let
29.7.	Jarmila Orlová	82 let
30.7.	Milan Kopřiva	81 let
31.7.	Petr Hampl	72 let
31.7.	Věra Kočí	71 let
31.7.	Lydie Vařejková	73 let
6.8.	Jiří Chalupník	78 let
6.8.	Vlastimila Mlejnková	73 let
6.8.	Jarmila Nováčková	76 let
7.8.	Jiřina Boháčková	76 let
7.8.	Vendula Ondráková	10 let
8.8.	Josefa Přikrylová	96 let
10.8.	Věra Myšková	70 let
12.8.	Emílie Hudečková	72 let

Brno II

2.7.	Milota Krejčí	70 let
8.7.	Zbyněk Čurda	73 let
9.7.	Petr Nedbálek	50 let
11.7.	Jaroslav Urban	75 let
14.7.	Božena Pliskvová	72 let
15.7.	Irena Langerová	50 let
17.7.	Libuše Holečková	89 let
20.7.	Libor Nykodým	74 let
26.7.	Leopold Dufek	71 let
28.7.	Vojtěch Karásek	30 let
30.7.	Radoslav Marek	80 let
30.7.	Vlasta Šuláková	78 let
2.8.	Jarmila Peterková	70 let
2.8.	Eva Hájková	40 let
2.8.	Tomáš Podrábský	40 let
3.8.	Ladislav Vašina	90 let
5.8.	Oldřich Pljškva	78 let
6.8.	Dagmar Štelclová	60 let
10.8.	Alena Šebestová	83 let
10.8.	Dagmar Zakopalová	30 let
15.8.	Pavel Zemánek	73 let
15.8.	Jan Ševčík	40 let
16.8.	Petr Merta	80 let
16.8.	Alena Trojanová	80 let
27.8.	Vladimír Kynčl	70 let
28.8.	Libuše Mahelová	76 let
29.8.	Věra Nykodýmova	73 let

Pokřtěni byli:

- 21.5. Lukáš Květon, nar. 2016
- 4.6. Klára Miklánková, nar. 2002
- 11.6. Nathanael Jan Šebesta, nar. 2016
- 11.6. Radka Svobodová, nar. 2012

12.8.	Milena Šimurdová	79 let
13.8.	Libor Měšťan	85 let
13.8.	Stanislav Mrština	60 let
15.8.	Radmila Jedličková	94 let
15.8.	Libuše Kožoušková	80 let
15.8.	Blahoslava Ondrová	102 let
18.8.	Stanislav Novák	70 let
19.8.	Miloslava Mikšovská	80 let
19.8.	Libuše Procházková	77 let
20.8.	Vojtěch Ryšavý	30 let
24.8.	Milada Lokajová	71 let
25.8.	Viera Holečková	89 let
27.8.	Jarmila Davidová	84 let
27.8.	Zdeněk Švanda	60 let
29.8.	Vlasta Zúkalová	92 let
30.8.	Ivana Vlčková	75 let

Oddáni byli:

20.5.	Petra Kučerová a Jan Sedláček
26.5.	Martina Konrádová a Karl August Engländer
3.6.	Miroslava Valešová a Petr Tkadleček
3.6.	Anna Fridrichovská a Petr Hlaváč
10.6.	Veronika Vítová a Vojtěch Elstner

Rozloučili jsme se:

20.5. Vladimír Šafr, nar. 1928

Pokřtěni byli:

28.5. Šimon Heller, nar. 2016
11.6. David Šmerek, nar. 2016
18.6. Antonín Hershey, nar. 2016

Oddáni byli:

3.6. Petra Ševčíková
a Martin Hrbáček

DÍKY A PROSBY

Bože, ty jsi Duch života,

proměňuj nás, ať ve starostech života důvěřujeme tvé milosti. V důvěře se odvažujeme prosit o proměnu nás samotných i světa, v němž žijeme:

Duchu svatý, nadchni nás svou tvořivostí a fantazií pro dobré věci. Posiluj všeobecnou církev po celém světě ve službě Kristu a proměňuj nás lidi tak, abychom byli vnímaví pro potřeby bližních. Voláme k Tobě: Pane, smiluj se!

Duchu svatý, dej, ať se nám Boží Slovo stane inspirací a impulsem pro nesobecký život v rodinách, v práci i v církvi. Voláme k Tobě: Pane, smiluj se!

Prosíme za ty, kdo mají v životě velkou bolest, za ty, kdo jsou v těžkostech, kdo žijí uprostřed bojů, bídy, nenávisti, nemoci nebo lhodstevnosti. Prosíme, Bože, sešli svého Ducha i tam a dej vyrůst svému milosrdenství, smíření, uzdravení... Voláme k Tobě: Pane, smiluj se!

Obnovuj, Bože, svým Duchem smýšlení všech těch, kdo slouží druhým. Dávej jim k tomu sílu. Proměňuj myšlení představitelů našeho státu a veď je tak, aby toužili po práci ve prospěch dobra a uměli se zastat i těch nejslabších. Dávej jim odvahu a moudrost činit čestné kroky, hledat pravdu, lásku a nepodléhat sobectví. Voláme k Tobě: Pane, smiluj se!

V tiché chvíli tě prosíme každý ve svém nitru za ty, kteří nám zvláště leží na srdci... (tichá chvíle). Voláme k Tobě: Pane, smiluj se!

Prosíme, slyš naše prosby a proměňuj si nás, abychom chápali tvé odpovědi. Amen.

Modlitba zazněla při neděli Seslání Ducha svatého 4. 6. 2017 v Brně I (Je inspirována modlitbou Tomáše Vítka, kterou Diakonie ČCE nabídla našim sborům jako společnou modlitbu pro tuto neděli, abychom tak i společnými modlitbami slavili Den pro Diakonii.)

ZE STARŠOVSTVA

Brno I

S ohledem na nově zvolené presbytery jsme úvod schůze, která se konala 12. 6. 2017, věnovali rozhovoru o vysluhování při večeři Páně a také praktické přípravě na tuto službu. Zhodnotili jsme uplynulé události ve sboru, především Noc muzeí, Noc kostelů a besedu s Davidem Vávrou, a domluvili jsme se na prázdninovém programu a službách. Staršovstvo vyjádřilo poděkování stavební komisi, která připravila a vyjednala vše potřebné pro rekonstrukci fary na Pellicově ulici, takže rekonstrukce již mohla začít. Bratr farář J. Gruber prozatím zůstává v pracovní neschopnosti a bude se vracet do služby podle svých možností, až se zotaví.

Jana Hofmanová

Brno II

Staršovstvo se sešlo v Golden Nepal k velmi intenzivní a sdílné poradě. Vyslechlo zprávy obou farářů, mimo jiné o probíhajících křestních a svatebních shromážděních, jejich přípravě a průběhu. Vzalo na vědomí kalendář plánovaných akcí, tentokrát zejména sborových pobytů, a zabývalo se otázkou menšího zájmu o některé z nich. Po společné večeři se pak presbyteři rozdělili do menších skupin a hovořili o životě sboru, o tom, co hodnotí pozitivně, i o tom, které sborové práci bude napříště potřeba věnovat více pozornosti; na závěr si pak opět u jednoho stolu sdělili shrnutí ze svých rozhovorů.

Martin Horák

Brno - Židenice

Staršovstvo se na své schůzi věnovalo přípravě programu v červnu a o prázdninách. V neděli 26. června bude sborový den. Po bohoslužbách bude v 11 h koncert mládežnické skupiny KUDYKAM z Vanovic, potom společný oběd, program pro děti a zároveň od 14 h přednáška Marie Oujezdské na téma Nepřízpůsobujte se tomuto světu! Má být křesťanská rodina jiná? Podstatnou část schůze věnovalo staršovstvo diskusi o pořadu bohoslužeb. Věnovalo se také přípravě stavebních prací, které nás čekají v nejbližší době.

Radka Včelná

	Brno I	Brno II	Brno - Husovice	Brno - Židenice
2.7.	3. neděle po sv. Trojici ČK 9:00 Jaroslav Vítek	BD Saša Jacobea Tiš Saša Jacobea	Hu Štěpán Hájek	Žd Olga Tydlitátová, VP Bl Pavel Krkoška, čtené
9.7.	4. neděle po sv. Trojici ČK 9:00 Jana Hofmanová	BD Martin Horák, VP	Hu Štěpán Hájek	Žd Josef Suchý Bl Josef Suchý
16.7.	5. neděle po sv. Trojici ČK 9:00 Jaroslav Vítek	BD Martin Horák Tiš Martin Horák	Hu Štěpán Hájek	Žd Marta Židková Bl Marta Židková
23.7.	6. neděle po sv. Trojici ČK 9:00 Jana Hofmanová	BD Martin Horák	Hu Štěpán Hájek	Žd Marta Židková Bl Marta Židková
30.7.	7. neděle po sv. Trojici ČK 9:00 Jaroslav Vítek, VP	BD host	Hu Štěpán Hájek	Žd Radka Včelná Bl Radka Včelná
	ČK: Červený kostel v 9:00 Opl: sál Opletalova 10:00 Rch: Rychmanov v 14:15	BD: Blahoslavův dům v 9:00 Tiš: Tišnov v 10:30 Kuř: Kuřim v 9:00	Hu: Netušilova 26 v 9:00 Ma: Maloměřice, Borky 7 DDS v 10:30	Žd: Židenice v 9:00 Bl: Blansko v 14:00

	Brno I	Brno II	Brno - Husovice	Brno - Židenice
6.8.	8. neděle po sv. Trojici ČK 9:00 Jiří Gruber, <i>křest</i>	BD Martin Horák Tiš Martin Horák	Hu Vladimír Zikmund	Žd Radka Včelná, <i>VP</i> Bl Radka Včelná, <i>VP</i>
13.8.	9. neděle po sv. Trojici ČK 9:00 Jiří Gruber, <i>křest</i>	BD Martin Horák, <i>VP</i>	Hu Štěpán Hájek	Žd Olga Tydlitátová Bl kazatel CB
20.8.	10. neděle po sv. Trojici ČK 9:00 Jana Hofmanová	BD Martin Horák Tiš Martin Horák	Hu Vladimír Zikmund	Žd Matouš Pleva Bl Matouš Pleva
27.8.	11. neděle po sv. Trojici ČK 9:00 Jaroslav Vítek	BD host	Hu Petr Matuška	Žd Boris Tančev Bl Boris Tančev
3.9	12. neděle po sv. Trojici ČK Jiří Gruber, <i>VP</i> <i>zahájení školního roku</i> Rch Jiří Gruber	BD Martin Horák Tiš Martin Horák	Hu Štěpán Hájek <i>rodinné bohoslužby</i>	Žd Radka Včelná, <i>VP</i> Bl Radka Včelná, <i>VP</i>
	ČK: Červený kostel v 9:00 Opl: sál Opletalova 10:00 Rch: Rychmanov v 14:15	BD: Blahoslavův dům v 9:00 Tiš: Tišnov v 10:30 Kuř: Kuřim v 9:00	Hu: Netušilova 26 v 9:00 Ma: Maloměřice, Borky 7 DDS v 10:30	Žd: Židenice v 9:00 Bl: Blansko v 14:00